
Katrin Sjögren (Indlæg)

Fru president, kolleger, bedste nordiske venner! Mit foredrag koncentrerer sig på tillit. Tillit er en forudsætning for at løse grænshinder. Jeg vil begynde med at knytte an til fjolårets temadebat. Da var temaet bælbarehed. Et bælbart samhälle har som bekant tre komponenter, økologi, økonomi og social bælbarehed. Jeg ser årets tema som en fortsættelse og en dybdeudvalgning.

I rapporten "Tillit det nordiske gullet" fremgår dette med tydelighed. For at et samhälle ska kunne defineres som bælbart, bælkraftigt, ja, for at et samhälle alls ska ha mulighed for at uppnå bælbarehed, t må det vara socialt bælbart. Det afgørende og livsvigtige kriteriet som udgøres af tillit må finde sig der.

I den ålændske udviklingen af bælbarehedsagendan udgøres de to første strategiske udviklingsmål af netop social bælbarehed. De lyder: vælbærende mennesker vars indboende resurser vækser, samt alle kender tillit og har virkelige muligheder for at vara delaktige i samhället. I det ålændske samhället er målsætningen at skabe forudsættninger for mennesker at komme til sin ret og trives. Vælggrundet mellemmænsklig tillit og fredlige relationer udgør grunden for længsigtig bælkraft, og at mennesker har mulighed for at blomstre handler om noget dybere end materiell vælfærd og at alt ska vara roligt jæmt.

Det føres en diskussion i den underliggende rapport om hvilke udfordringer den sociale tilliten i Norden står inför. Udfordringerne er flere og tuffe, men det konstateres at udviklingen af den sociale tilliten i samhället inte på noget sætt er prædestineret. Det ligger i politikernes og andre

beslutsfattarens händer. Det som får ett samhälle att hänga ihop har ytterst med värderingar att göra. Politiska beslut ska fattas baserade på fakta och statistik. Den tvärsektoriella forskningen ger vid handen att det mesta hänger ihop -- ekonomi, psykologi, sociologi och historia.

Ett intressant exempel är Ellinor Oströms forskning, nobellpristagaren i ekonomi. En av Oströms teorier handlar om hur allmänningar ska styras och förvaltas. Där är tillit ett nyckelbegrepp. Teorin är grundläggande inom flera samhällsvetenskaper. Den används för att beskriva allt från välfärdsstatens fortlevnad med ett socialförsäkringssystem och ett skattesystem som inte missbrukas till hur gemensamma fiskevatten ska förvaltas.

Under dagens temadebatt koncentrerar vi oss på tilliten i Norden, men är inte det som vi ser globalt just nu precis bristen på grundläggande tillit vare sig vi talar om säkerhetsläget i Östersjön, Europeiska unionens framtid, förhållandet och förtroendet mellan USA och Europa? Den stabila bas som vi stått på och som fört utvecklingen framåt gungar just nu under våra fötter. Vi har gemensamma problem och utmaningar som vi inte på något sätt kan lösa på nationell, nordisk eller europeisk nivå. Vi behöver globala lösningar och global tillit för att lösa klimatfrågan och flyktingsituationen i världen.

Våra nordiska samhällen är till många delar goda samhällen att leva och bo i, men samtidigt inget som kan tas för givet. De fördelar som finns i vårt samhälle ska vi värna och vårda. Tilliten utgör kittet och byggstenarna i vårt samhälle. Den höga levnadsstandarden och medellivslängden, som är något eftersträvanvärt, tillskriver forskarna det som kallas för salutogenes, den livsavgörande känslan av sammanhang.

Hos oss på Åland blir det speciellt påtagligt. Inom skolan, barn- och äldreomsorgen har många en personlig relation till varandra. Samma sak gäller vare sig man handlar mjölk, spik, lånar böcker på biblioteket, uträttar bank- eller postärenden. Ministrar och lantråd är aldrig längre borta än ett telefonsamtal. Vi finns i en gemenskap, ett sammanhang. Sammanhangen är små på Åland, men de går att applicera också på större strukturer, i Göteborg, Åbo, Bergen eller Århus. Sammanhanget kan då utgöras av ett

bostadskvarter, en skolklass, lokalbutiken, den lokala scoutföreningen eller dito fotbollsklubben.

Enda sättet att förutspå framtiden är att skapa den, lyder ett ordspråk. Det är ett ständigt pågående arbete att utforma framtidens Norden. Men det är inte, och ska inte vara, ett exklusivt uppdrag för oss politiker. Framtiden formar vi gemensamt. Diskussioner och samtal behöver också föras i skolan, runt köksbordet, på arbetsplatser, i styrelserum i kommunerna och i föreningslivet.

Politiker har till uppgift att ingjuta hopp och framtidstro. Norden är en del av en global helhet och det går inte att blunda och bortse från att det ser dystrare ut än på länge med många människor på flykt, klimatförändringar och främlingsfientlighet. Men världens mest omfattande medborgarundersökning, World Value Survey, visar klart och tydligt, och det är viktigt att veta, att parallellt med allt elände pågår en oändligt mycket långsammare process bland oss människor på jorden, sakta sakta men obändigt, trots periodvisa bakslag leder det oss mot det som kan sammanfattas med två ord, fred och frihet.

En sak som vi i Norden kan vara stolta över och lyfta fram i vårt nordiska samarbete är minoritetens och självstyrda områdens representation och att de representeras på ett respektfullt och institutionaliserat sätt. Det betyder att också den som är liten kan känna sig trygg och ha tillit, tillit mellan nationalstaten och självstyret. Det är ett arv som förpliktar. När nationalstaten i Europa rämnar är det en styrka att kunna hålla samman.

Fru president! Slutligen vill jag framföra mina varma gratulationer till Finland. Grattis till oss, framåt Finland och framåt Norden!

Informasjon

Tale nummer

8

Type

Indlæg

Person

[Katrin Sjögren](#)

Speaker role

Landsråd, Åland

Dato

31.10.17 17:30

